

Als U Verantwoordelijk Bent Voor De Kwaliteit Van Uw Baan... Dan heeft u een partner nodig waarop u kunt vertrouwen.

Voor elke taak op uw course heeft John Deere een speciale machine.

Machines, mede gecreëerd op basis van de op- en aanmerkingen van duizenden greenkeepers en technici wereldwijd. Het John Deere GolfEquipment programma biedt daarmee een complete lijn kwaliteitsmachines, van greenmaaiers tot compacttrekkers, tot beluchters en transporters. Maar dat is nog lang niet alles. Bij ons krijgt u de beste support en de meest complete gebruikers- en technische handleidingen. Wij leveren 365 dagen per jaar kwaliteitsonderdelen; bij bestelling hebben we ze meestal al de volgende dag in huis. En vraag ook eens naar onze interessante financieringsvoorwaarden. Wilt u weten wat John Deere voor uw baan kan betekenen? Bel Louis Nagel BV of uw eigen GolfEquipment dealer.

Official
Golf Course
Equipment
Supplier

LOUIS NAGEL B.V. NIJMEGEN · tel.: 024-371 66 30 · WWW.JOHNDEREER.NL

Dalen – Jansen & Meppelink B.V. Tuin en Park specialist
Staphorst – Tuin & Parkmachines Hofstede Timmerman
Den Dungen – Mechanisatiebedrijf Sleutjes B.V.
Ridderkerk – Maréchal Groentechniek B.V.
Enschede – Jan van de Winkel Enschede

Joure – Groentechniek Friesland B.V.
Amersfoort – Van Loen Techniek B.V.
Wolphaartsdijk – Van Weele B.V.
Pumerend – Perfors Noord B.V.

Voorhout – Gebr. Perfors B.V.
Stiens – D. Plat Stiens B.V.
Weert – Groentec B.V.
Huissen – Velco B.V.

JOHN DEERE

BETROUWBAARHEID IS ONZE KRACHT

Sustainable Schotland

Interview met Steve Isaac, Royal & Ancient

Steve Isaac op de fairway van de Old Course

Greenkeeper publiceerde in 2005 een aantal verhalen over roodzwenk en duurzaam golfbaanbeheer in Denemarken. De special maakte veel reacties los en is nog steeds een van de meest opgevraagde artikelen in onze website top 10. Denemarken heeft ontegenzeggelijk voorop gelopen in wat nu al 'The Fescue Movement' heet. De beweging om meer duurzame banen te bouwen heeft in een aantal andere Europese landen bewegingen in gang gezet, zoals in Engeland op de Royal & Ancient. Voor Greenkeeper reden genoeg om diepgaand van gedachten te wisselen met R&A agronoom Steve Isaac op het kantoor vlakbij de Old Course in St. Andrews.

Auteur: Hein van Iersel

De beweging om meer duurzame banen te bouwen is met name opgestart door de Engelsman Chris Haspell. Zij is mede ontstaan door de vele beperkingen die de Deense greenkeepers tegenkwamen bij het onderhoud van hun banen: geen fungiciden, een fikse belasting op meststof en een strikte controle of zelfs verbod op watergebruik. De Deense beweging is internationaal niet onopgemerkt gebleven. Het is zelfs zo dat Chris Haspell terug is in het Verenigd Koninkrijk om daar met Stuart McColm – de grote man achter roodzwenk baan Kingsbarn – een nieuwe puur roodzwenk baan aan het meer van Loch Ness op te starten: Castle Stewart. Ook de Royal & Ancient (ea) wil meer duurzame banen bouwen. Deze club was in vroegere jaren meer geïnteresseerd in het testen van nieuwe clubs en ballen dan in het beheer van banen, nu is de Royal & Ancient een belangrijke motor achter 'The Fescue

Movement'. Een belangrijk persoon hierbij is Steve Isaac, een agronoom die afkomstig is van het STRI. Hij is het geweest die duurzaamheid op de agenda van de Royal & Ancient heeft gezet. De R&A is de laatste jaren sowieso een belangrijke factor als het gaat om de upgradings van greenkeepers. Een ander bewijs daarvan is de best course for golf website.

Meer dan roodzwenk

In de golfbranche is duurzaamheid een tijd gelijkgesteld aan roodzwenk. Volgens Isaac is dat te kort door de bocht. Roodzwenk is in zijn visie wel de meest duurzame grassoort in onze klimaatzone. Duurzaamheid is hierbij een dynamisch begrip dat volgens Isaac gaat over het aanpassingsvermogen van de mens aan veranderende omstandigheden. De bedreiging waar de golfbranche onherroepelijk een antwoord op zal

moeten geven bestaat uit een verdere inperking van watergebruik, bestrijdingsmiddelen en mestgebruik en de noodzaak om op een maatschappelijk verantwoorde wijze met het milieu om te springen. Duurzaamheid is daarbij een balans tussen bespeelbaarheid, economische haalbaarheid en maatschappelijke verantwoording. Voor Nederlanders is het daarbij lastig te verkroppen dat wat in Schotland of Engeland duurzaam beheer is voor ons absoluut uit den boze is. Een treffend voorbeeld daarvan is de bestrijding van schimmels of wormen. Een incidentele bestrijding van regenwormen kan in Schotland duurzaam zijn als je als greenkeeper al het mogelijke hebt gedaan op het cultuurtechnisch gebied om de overlast van wormen te beperken. In Nederland zijn deze middelen verboden, maar zou het gebruik daarvan ook niet geaccepteerd worden door golfers en de maat-

vlnr: Hein van Iersel, Niels Dokkuma, Steve Isaac, Gerard van 't Klooster, Casper Paulussen

schappij. Duurzaam beheer van golfbanen is op termijn alleen mogelijk als de golfbranche iets kritischer wordt ten opzichte van het eigen presenteren. Een belangrijk aspect daarbij ziet Isaac in de rol van de golfarchitect. Volgens Isaac ontstaat het overgrote deel van de problemen op golfbanen in de aanlegfase van een baan, als een golfarchitect zonder veel diepgaande kennis van greenkeeping, cultuurtechniek en grassen bepaalde zaken voorschrijft. De golfarchitect is vaak alleen maar geïnteresseerd in de WOW-factor en heeft onvoldoende oog voor cultuurtechnische problemen, die vaak pas na verloop van jaren aan de oppervlakte komen. Andere oorzaken achter minder duurzaam beheer van golfbanen zijn de competitie tussen greenkeepers in de 'The Race For Pace'. Welke greenkeeper is in staat de snelste golfgreen te maken, zonder zich af te vragen of deze wel duurzaam en maat-

schappelijk wenselijk is. Een derde probleem waar de golfbranche een antwoord op moet formuleren is de verwachting van de golfer. Veel golfers verwachten nog steeds een groene baan van tee tot green. Dit gaat hoe dan ook ten koste van de duurzaamheid van een baan. Isaac is daarmee geen tegenstander van zaken als fairwayberegening, wel vindt hij het belangrijk dat deze verstandig wordt ingezet. Isaac: "Een van de belangrijkste toeristische trekpleisters van Amerika is de herfstkleur van het noordoosten van de Verenigde Staten. Datzelfde effect moeten we ook voor golf zien te bereiken. Dat golfers de esthetiek inzien van de veranderende kleuren van een baan door het seizoen. Een baan hoeft niet het hele jaar 100% groen te zijn. Als we hartje zomer een links course zien, vinden we het mooi dat de fairway geel is en de roughs zijn uitgedroogd."

Best practices

Volgens Isaac is het mogelijk dat we 90% van de problemen kunnen oplossen door het toepassen van best practices. Een groot deel van deze best practices zijn terug te vinden op de website van de R&A. Greenkeepers, baancommissarissen en superintendents van over de hele wereld discussiëren daar met elkaar en wisselen ervaringen uit over het doelmatig en slim beheren van golfbanen. Isaac heeft hier duidelijk een hogere pet van op dan van wetenschappelijk onderzoek. Hij is geen tegenstander van researchprojecten, maar ziet wel dat er vaak geen koppeling is tussen de wetenschap en de dagelijkse praktijk. Er worden dikke wetenschappelijke rapporten geschreven, maar deze verdwijnen vaak al snel in een diepe bureaulade waar ze waarschijnlijk nooit meer uitkomen.

Sustainable

Een van de hardnekkige vooroordelen die aan sustainability en duurzaam golfbaanbeheer kleven is dat het gelijk zou staan aan terugkeren naar de oude manieren van greenkeeping. Isaac begrijpt dit vooroordeel, maar wil het ook bestrijden. "Bij sustainability hebben we een voorkeur voor rassen als roodzwenk. Het verschil is dat we dit op een moderne manier doen, met nieuwe rassen en dat we bijvoorbeeld ook het intensief doorzaaien van de greens en fairways stimuleren. We hebben te maken met een nieuwe golfpraktijk met veel meer rondjes golf. Het beheer moeten we daar op aanpassen."

Golf in progress: de toekomst van golf moet meer sustainable worden

Een kleine delegatie Nederlanders bracht van 1 tot en met 3 november 2006 een bezoek aan Schotland om met eigen ogen te kijken hoe duurzaam de Schotse banen zijn. De reisgenoten waren: Niels Dokkuma (stagiaire op Loch Lomond), Casper Paulussen (hoofdgroenkeeper van Almeerderhout), Gerard van 't Klooster (product developer bij Barenbrug) en Hein van Iersel (hoofdredacteur van Greenkeeper). De reisbestemmingen waren Dundonald, Loch Lomond, St. Andrew Bay, Kingsbarns en de Royal and Ancient.